

Међународна научна конференција

СРПСКА ФИЛОЗОФСКА ТЕРМИНОЛОГИЈА – ПРОБЛЕМИ И РЕШЕЊА

11-12. децембар 2015.

Институт за филозофију и друштвену теорију

У савременој филозофији одавно су, са више страна, уочени разлози системског, стога најчешће прећутног, па утолико и успешнијег, маргинализовања филозофије у данашњем свету, а утисак да је тако лако и вишеструко се, безмало свакодневно, потврђује. Но маргинално епохално стање филозофије уопште у српској култури додатно је наглашено појачаном (само)маргинал(изова)ношћу наше филозофије, која је од модерног враћања српске културе у европске токове играла тек епизодну улогу. Разлог за ово вероватно лежи и у околности да је једна од најзначајнијих „жртава“ програма радикалног модерног реза са културном прошлошћу била и традиција филозофске појмовности. Штавише, вероватно је да је управо тај лексички регистар српског језичкокултурног предања био најпогоднији за пожељно, али изостало одржавање снажнијег континуитета са старином. Овако, његово искључење допринело је не само маргинализовању филозофије унутар модерне српске културе него је саму српску филозофију ставило пред задатак малтене поновне изградње своје терминологије. Она том задатку, упркос улаганим напорима, чини се никада није дала достојан одговор, што се види и по данашњој недопустивој терминолошкој неуређености. То је, узгред, и један од додатних разлога сразмерно малом угледу, па и утицају српске филозофске културе на остатак хуманистике и уопштено на ширу јавну

свест. Такво стање тешко да погодује преносу филозофских термина изван сфере филозофије него и - будући да је стање терминологије једна од примарних (спољних) појавности једне научне области - рецепцији и устаљивању филозофских мисаоних добара и изван филозофије. Терминолошка стихија српске филозофске културе се тако неминовно преноси, а и све виши шири, и изван филозофског домена - тамо где је реч о филозофски релевантним појмовима.

Из наведених разлога у најмању руку је пожељно, а вероватно и хитно неопходно, окупити српске према терминолошкој аномалији српске филозофије неравнодушне филозофе да би се претресли горући проблеми ове области и евентуално понудили неки предлози и решења. Учесници скупа би се позабавили предисторијом и узроцима терминолошке пометње у српској филозофској култури (о томе видети и у: Г. Петровић, 1986. и С Жуњић, 2012), што би, уз неизбежну анализу њеног тренутног стања, требало да води обликовању предлога стратегије налажења решења, те евентуално давању предлога конкретних термина (о томе је поново значајан поменути прилог Г. Петровића, а покушај у том смеру представља и: Ч. Копривица, 2012). Уз рефлексију о утицају терминолошке (не)уређености „теоријско-системских“ филозофских дисциплина на терминолошки статус практичних и примењених филозофских дисциплина, ваљало би „снимити“ одговарајућу ситуацију у засебним филозофским областима. Нарочито је од значаја усклађивање са темељним (неспорним) српским терминолошким корпусом израза у филозофским дисциплинама које се налазе у фази динамичног развоја - што би, по потреби, изискивало и изналагање нових српских терминолошких решења, уместо да се, што је у српској науци, нажалост правило, допусти спонтани, језичко-стручно нерелевантни продор и одомаћивање страних, махом енглеских израза. У том смислу би се можда могло размислити и о извесним видовима институционализовања бриге српске филозофске културе за своју терминологију.